

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V KOMUNITE

Garant: PhDr. Júlia Jankovičová

Tel: 048/324 80 29

mail: julia.jankovicova@szu.sk

Platnosť akreditácie: 15. 8. 2028

Číslo rozhodnutia: S13942-2023-OZV-9

Dĺžka štúdia: 1 rok

Zoznam akreditovaných výučbových zdravotníckych zariadení:

ADOS Babel'ová, s. r. o., Sitnianska 22, 974 11 Banská Bystrica,
miesto prevádzkovania: Námestie L. Svobodu 14, 974 01 Banská Bystrica

SANAS TOPOĽČANY, s. r. o., Námestie M. R. Štefánika 3512/20, 955 01
Topoľčany, miesto prevádzkovania: Obchodná 2, 955 01 Topoľčany

ADOS Budáčová, s. r. o., Mýtna 125, 985 53
Mýtna, miesto prevádzkovania: A. Bernoláka 17,
984 01 Lučenec

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V KOMUNITE

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Ošetrovateľská starostlivosť v komunite je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá manažmentom osoby, rodiny, skupiny a celej populácie v kontexte verejno-zdravotno-sociálnej praxe, týkajúcej sa prevencie, podpory, výchovy a rozvoja zdravia.
2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na
  - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe ošetrovateľstvo v študijnom odbore ošetrovateľstvo,
  - b) vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe ošetrovateľstvo v študijnom odbore ošetrovateľstvo,
  - c) vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra alebo
  - d) úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí

1. demografický trend a zdravotný stav populácie na Slovensku a v krajinách Európskej únie, aktuálne národné a medzinárodné programy zamerané na starostlivosť o chronických pacientov (WHO, EÚ), Strategický rámec zdravia, Národné onkologické programy,
2. verejné zdravotníctvo: determinanty zdravia, environmentálne zdravie, prevencia, podpora a výchova k zdraviu v komunitách, protiepidemické opatrenia v komunitách, epidemiológia a hygiena, vakcinológia,

3. štátna zdravotná politika a správa, sociálna starostlivosť a sociálne služby v komunitách,

4. ošetrovateľská starostlivosť v komunite o

4.1 detí a adolescentov: ošetrovanie novorodenca v domácom prostredí, týrané dieťa a syndróm CAN, zanedbávanie, bezpečné prostredie a faktory ovplyvňujúce adekvátny vývoj detí v komunite, hodnotenie zdravotného stavu detí a adolescentov v komunite v rozsahu ošetrovateľského posúdenia,

4.2 ženy: týranie a násilie páchané na ženách, starostlivosť o ženu po pôrode, laktačné poradenstvo, znevýhodnené ženy, komunitné centrá pre ženy, hodnotenie zdravotného stavu ženy v komunite v rozsahu ošetrovateľského posúdenia,

4.3 rodiny: výchova k plánovanému rodičovstvu, násilie v rodinách, hodnotenie potrieb rodín

v komunite,

4.4 marginalizované rómske komunity: podpora a koordinácia zdravotnej starostlivosti a služieb, monitoring zdravia a prostredia, návštevna služba, poradenská a edukačná činnosť, manažment chronických ochorení (dohľad nad liečbou, prevencia komplikácií z ochorenia, hodnotenie zdravotného stavu v rozsahu sesterského posúdenia), plánovanie a implementácia programov prevencie, podpory a výchovy k zdraviu, zodpovednému rodičovstvu a starostlivosť o matku a dieťa v kontexte ich kultúry,

4.5 seniorov: osobitosti chorôb v senu, manažment chronických ochorení, hodnotenie zdravotného stavu seniora v rozsahu ošetrovateľského posúdenia v komunite, prejavy ageizmu, týranie a ohrozenie seniorov násilím, potreby seniorov, inkontinencia v domácom prostredí, zabezpečenie sociálnej pomoci,

4.6 duševne chorých: špecifiká starostlivosti v komunite, základné princípy prístupu k duševne chorým, hodnotenie zdravotného stavu v rozsahu ošetrovateľského posúdenia, podporné skupiny a programy zamerané na podporu duševného zdravia, sociálna rehabilitácia,

5. ošetrovateľská starostlivosť o rizikové skupiny v komunite: (bezdomovci, drogový závislí, osoby so sexuálne prenosnými ochoreniami) nové trendy a programy v prevencii a liečbe, harm reduction, stratégia boja proti drogám, problematika závislosti, prevencia a poradenstvo, aktívne vyhľadávanie osôb s prenosnými ochoreniami, skriningové testovanie,

6. podporné skupiny, nízkoprahové organizácie a občianske združenia: úlohy a ich činnosti, zapojenie pacientov, aktuálne programy (napr. Liga proti rakovine, Slovenské združenie stomikov, Zväz diabetikov),

7. dlhodobá a domáca ošetrovateľská starostlivosť: indikácia, zariadenia sociálnych služieb, domy ošetrovateľskej starostlivosti, koordinácia následnej starostlivosti s ADOS, spolupráca so všeobecným lekárom, súčasný stav a problémy v domácej a dlhodobej ošetrovateľskej starostlivosti,

8. komunitné ošetrovateľstvo v prostredí škôl a školských zariadení

8.1 zdravý životný štýl: pohybová aktivita detí na školách, výživa, hygiena,

8.2 sexuálna výchova, plánované a zodpovedné rodičovstvo,

8.3 bezpečné prostredie, prevencia úrazov a pádov detí v školách, záškoláctvo,

8.4 programy zamerané na podporu a výchovu k zdraviu (napr. fajčenie, drogy),

8.5 ošetrovateľská starostlivosť o deti so špecifickými zdravotnými potrebami a problémami.

9. multikultúrne ošetrovateľstvo: špecifiká starostlivosti osôb z inej kultúry, problematika migrácie vo svete, utečenecké tábory a žiadateľov o azyl v Slovenskej republike, zdravotné problémy,

10. edukácia a edukačný proces v komunite

10.1 zdravotná gramotnosť,

10.2 selfmonitoring,

10.3 telemonitoring, informačné a komunikačné technológie a ich využitie v komunitnej starostlivosti,

11. rehabilitácia v ošetrovateľstve a v komunite: pomôcky podporujúce pohyb a stabilitu osoby v jeho domácom prostredí, mobilizácia, problematika úrazov a pádov, bezpečné domáce prostredie,

12. bariérová ošetrovateľská starostlivosť v komunite: kontrola a eradikácia infekcií v

komunite, hygienický režim, výskyt infekcií v komunitách (napr. HBV, HCV, TBC, HIV, SARS-CoV-2 of the family Coronaviridae),

13. pacient v dialyzačnom programe: manažment starostlivosti, ošetrovanie arteriálno venózneho fistuly (AV-fistula), peritoneálna dialýza,

14. nové trendy v starostlivosti o venózne vstupy: Midline, PICC, implantabilný podkožný venózný port, umiestnenie, indikácie, kontraindikácie, špecifiká ošetrovania venózneho vstupu a aplikácia liekov v domácom prostredí,

15. liečba kyslíkom a inhalácia

15.1 domáca umelá pľúcna ventilácia, oxygenoterapia,

15.2 hyperbarická oxygenoterapia,

15.3 výmena tracheostomickej kanyly a odsávanie pacienta z dýchacích ciest v domácom prostredí, zvlhčovanie,

16. farmakológia, medikamentózna liečba, infúzna liečba: compliance pacienta, polypragmázia, preskripčná kaskáda, opioidy, podávanie infúznej enterálnej výživy a parenterálnej výživy v domácom alebo inom prirodzenom prostredí,

17. manažment bolesti: monitoring bolesti, chronická bolesť, pacientom kontrolovaná analgézia v domácom prostredí,

18. manažment výživy: aktuálne novinky a trendy v dietoterapii, hodnotenie hydratácie a malnutricie, špecifiká výživy pri chronických ochoreniach,

19. hospicová a paliatívna starostlivosť

19.1 starostlivosť o zomierajúceho pacienta v komunite,

19.2 tlmenie klinických príznakov (bolesť, dušnosť, úzkosť),

19.3 podporný tím, starostlivosť o pozostalých,

20. nové trendy v starostlivosti o dekubity, defekty, nehojace sa rany a stómie: odporúčané postupy, EPUAP, NPUAP, EWMA,

21. etické a právne aspekty ošetrovateľskej praxe v komunite

21.1 etický kódex zdravotníckeho pracovníka,

21.2 rozsah ošetrovateľskej praxe sestry, licencie,

21.3 ošetrovateľská dokumentácia v ADOS a sociálnych službách,

21.4 katalóg zdravotníckych výkonov, platby za poskytovanie zdravotnej starostlivosti,

21.5 zdravotnícke pomôcky a indikácia sestrou,

22. komunikácia v komunitnom ošetrovatelstve: poskytovanie informácií, asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných situácií, špecifiká komunikácie so seniormi a deťmi, osobami z iných etnických skupín a kultúry,

23. prax založená na dôkazoch

23.1 aplikácia štandardných ošetrovateľských postupov,

23.2 sledovanie a hodnotenie kvality ošetrovateľskej starostlivosti,

23.3 používanie hodnotiacich škál v komunite,

23.4 telemonitoring v domácom prostredí a teleošetrovatelstvo.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A.	Zoznam výkonov, ktoré súvisia s diagnostickým a liečebným postupom, ktoré sestra vykonáva samostatne:	
1.	zhodnotenie zdravotného stavu jednotlivca, skupiny a komunity v rozsahu ošetrovateľského posúdenia	10
2.	zavedenie a odstránenie Huberovej ihly z implantovaného podkožného venózneho portu	5
3.	zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest pomocou vzduchovodu	2
4.	skrining a skriningové testovanie v komunite	10
5.	posúdenie funkčnosti a ošetrovanie tracheostomickej kanyly, gastrostómie, epicystómie, jejunostómie, PEG, PEJ, urostómie, ileostómie, kolostómie.	5
6.	odsávanie z tracheostomickej kanyly	3
7.	ošetrovateľský manažment (posúdenie a zhodnotenie zdravotného stavu, plánovanie ošetrovateľských intervencií, realizovanie a dokumentovanie fyzikálneho vyšetrenia, vrátane edukácie a selfmonitoringu):	18, z toho:
7.1	o osobu s črevnou stómiou v domácom prostredí, s urostómiou	3
7.2	o rizikovú osobu v komunite	3
7.3	o osobu s tracheostomickou kanylou v domácom prostredí	3
7.4	o deti a adolescentov	3
7.5	o nevyliciteľne chorého v domácom prostredí	3
7.6	o novorodenca v domácom prostredí	3
8.	vypracovanie návrhu plánu v oblasti podpory zdravia pre konkrétnu komunitu	1
9.	zmapovanie alebo analýza aktuálnych programov prevencie, podpory a výchovy k zdraviu vo vybranej lokalite (mesto alebo obec)	1
10.	zmapovanie alebo analýza činností komunitných center vo vybranej lokalite (mesto alebo obec)	1
11.	posúdenie miery rizika destabilizácie osoby v komunite pomocou hodnotiacich škál (MMSE, FRAIL TEST)	3

B.	Zoznam výkonov, ktoré súvisia s diagnostickým a liečebným postupom, ktoré sestra vykonáva samostatne na základe indikácie lekára:	
1.	peritoneálna dialýza	2

Oddiel 2

Praktické zručnosti

A.

1. špecializované výkony a ošetrovateľské techniky: zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest pomocou vzduchovodu, zavedenie a odstránenie Huberovej ihly do implantovaného podkožného venózneho portu, katetrizácia močového mechúra u muža na modeli,
2. sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu pacienta, používanie hodnotiacich a meracích nástrojov a postupov fyzikálneho vyšetrenia pacienta v rozsahu ošetrovateľského posudzovania,
3. techniky a postupy základnej resuscitácie.

B. Technické zručnosti: manipulácia s prístrojovou technikou (napr. defibrilátor, infúzne pumpy, lineárne dávkovače, nutričné pumpy, odsávacie zariadenia).

Oddiel 3

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

1. realizovať komplexný ošetrovateľský manažment osôb v komunite zameraný na výchovu, podporu, a rozvoj zdravia a prevenciu ochorení,
2. kontinuálne sledovať, analyzovať a hodnotiť zdravotný stav osôb v komunite v rozsahu ošetrovateľského posúdenia,
3. monitorovať a spolupracovať na identifikácii rizikových faktorov zdravia v komunite a podieľať sa na ich eliminácii,
4. analyzovať a interpretovať údaje o zdraví a potrebách v komunitách,
5. vykonávať terénnu návštevu osoby v domácom alebo inom prirodzenom prostredí so zameraním na monitoring zdravia,
6. identifikovať rizikové osoby v komunitách, ktoré vyžadujú zdravotnú starostlivosť,
7. navrhovať a vykonávať skriningové testovanie rizikových osôb v komunite,
8. podporovať a zabezpečovať zdravé prostredie v komunite,
9. podieľať sa na eradikácii šírenia infekčných ochorení v komunite,
10. spolupracovať na komunitnom rozvoji služieb s verejnou správou,
11. koordinovať multidisciplinárnu tímovú spoluprácu pri zabezpečení domácej ošetrovateľskej starostlivosti a sociálnych služieb osôb v komunite,
12. uplatňovať právne predpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia,
13. plánovať a vykonávať edukačné a výskumné projekty v oblasti zdravia a prevencie v komunitách,
14. poskytovať edukačnú činnosť v oblasti očkovania a skriningu,
15. spolupracovať pri plánovaní, realizácii a hodnotení programov na zlepšení zdravia v komunitách,
16. indikovať, zavádzať a odstraňovať Huberovú ihlu z implantovaného podkožného venózneho portu,
17. po posúdení pacienta indikovať a aplikovať oxygenoterapiu pomocou kyslíkovej masky a nasálnej kyslíkovej kanyly (kyslíkové okuliare),
18. posudzovať účinnosť domácej oxygenoterapie,
19. na základe indikácie lekára samostatne realizovať činnosti u pacientov so zlyhaním obličiek,

ktorí vyžadujú liečbu eliminačnou metódou – peritoneálna dialýza,

20. na základe indikácie lekára samostatne aplikovať medikamentóznú liečbu v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení určenom lekárom a po posúdení potreby osoby a vyhodnocovať účinnosť liečby,

21. využívať telemonitoring v domácom prostredí a teleošetrovatel'stvo.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu, pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax v špecializačnom odbore ošetrovatel'ská starostlivosť v komunite v trvaní jeden rok, z toho teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni štyri týždne a ošetrovatel'ská prax vo výučbovom zdravotníckom zariadení tri týždne.“.